

Günümüz Çağdaş Kore Sanatı ve Öncüleri*

Lee WANG-YONG

Prof.,

Kangnam Üniversitesi, Güney Kore,

Öğretim Üyesi

Çeviri:

*Yücel BAŞEĞİT**

30 yıldır hem bir eğitmen hem de bir sanatçı olarak seramikle uğraşırken bir çok yabancı dostlarım oldu. Bu arkadaşlarımla birlikte Kore sanatının karakteristiği hakkında zaman zaman sohbetler yaptık. O konuşmaların ışığı altında, Çağdaş Kore Sanatı ile Geleneksel Kore Sanatı arasında büyük bir fark olduğunu anladım. Bundan dolayı da bu konferansın konusunu, daha iyi anlaşılabilmesi açısından Çağdaş Kore Sanatı olarak belirledim.

500 yıllık övünülecek bir geçmişe sahip olan Kore, etnik olarak homojen yapıya sahip bir ulustur. Kore tarihine baktığımızda ise, Kore'nin durup dinlenmeden bir çok savaşla karşı karşıya kaldığı görülmektedir. Bu savaşlar yaklaşık 1900'dür ve tarihte 10'un üzerinde Hanedanlık olmasına rağmen Kore bütünlüğünü hiçbir zaman kaybetmemiştir. Bunun yanında, 20. yüzyılın başlarında Kore bir Japon kolonisi haline gelmiş ve yaklaşık 30 yıl bu durum devam etmiştir. Sömürge Dönemi boyunca Kore ulusal kültür geleceği durma noktasına gelen bir trajediyi yaşamış, bu koşullar altında Kore el sanatları şekillenmiştir.

Kore sanatının öncüleri, bütün bu olumsuzluklarla başa çıkarak günümüz sanat kültürünün geliştirilmesinde önemli bir yol kat etmiş, liberalleşmeden günümüze Kore çağdaş sanatında önemli bir yer oluşturmuşlardır. Kore çağdaş sanatını anlamak için ilk adım olarak öncüleri ele almak, daha son-

* 6. Uluslararası Seramik Sempozyumu ve Sanat Eğitimi Değişim Programı Sunum.

* Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Seramik Bölümü Araştırma Görevlisi.

Shin Kwon-Hee (1934-1995) Geleneksel metal sanatını çağdaş anlamda kullanan sanatçılardan birisidir. Çalışmalarında "Nugeum Segong" tekniği kullanarak altın parçalarını objenin yüzeyine tutturur.

Kang Chan-Kyun (1938) Bir sanatçı olarak "Minyo" denen geleneksel şarkıların duygu ve ritmini sembol olarak kullanarak bunu modern tasarım diline aktarır.

Kwon Soon-Hyung (1929) Seramik vazo ve formlarında seramik boyalarını üst üste kullanarak soyut ve grafiksel etkiler yaratmayı hedefleyen ve daha çok geleneksel formlar çalışan bir sanatçısıdır.

ra Kore çağdaş sanatının kısa tarihsel bir açıklamasını yapmak ve son olarak da en eski ve en çok üyeye sahip olan Kore Sanat Konseyi'nin 2003 yılı sergisini ele alarak çağdaş Kore seramik sanatını incelemenin daha doğru olacağı kanısındayım.

Kore Tarihine Kısa Bir Bakış

Chosun Dönemi'nde (19.yy. sonları- 20.yy. başları), Kore halkı, A.B.D., Fransa, İngiltere, Çin, Japon ve Rusya gibi dünya güçleri arasındaki olaylar ve bunların etkisi altında kalmıştır.

1919'da Kore politik olarak Japonya'ya bağlandı ve tarihsel bir inkıta yaşandı.

1945 yılında 2. Dünya Savaşı sonunda Kore, Japonya'dan ayrılarak bağımsızlığına kavuştu. Daha sonra 1948 yılında, A.B.D. ve Sovyetler Birliği'nin sağ ve sol ideolojik görüşleri arasında kalarak Güney ve Kuzey olmak üzere ikiye ayrıldı.

1950 yılında Kore Savaşı başladı. İki Kore halkını karşı karşıya getiren bu savaş 1953'te barış antlaşmasıyla sona erdi. Bu savaş ülkeyi harabeye çevirmişti. Savaş boyunca Türkiye Güney Kore'ye bir müttefik olarak yardım etmiştir. Bu yüzden çoğu Koreli Türkiye'nin savaş boyunca yapmış olduğu desteği şükranla anar, kendilerini Türkiye ve Türk halkına yakın hissediyorlar.

Yim Hong-Soon (1925) Ahşap çalışmalarında doku ve geleneksel elemanları kullanarak modern bir ifade tarzı oluşturur.

Kore Çağdaş Sanatının Doğuşu ve Gelişimi

Daha önce bahsedildiği gibi, savaş sonrası yıkıntılar ve acıların ortasında kalan sanat kültürünü yeniden canlandırmaya kararlı öncü sanatçılar vardı. İlk olarak sanat bağlantılı bölümler üniversitelerde açılmaya başlandı. Bu üniversiteler şunlardır; Seorabeol Sanat Koleji, Seul Ulusal Üniversitesi, Hongik Üniversitesi ve Ewha Kadın Üniversitesi. Bu hareket durma noktasına gelmiş olan ulusal sanat ortamının yeniden yapılandırılması açısından önemli bir oluşumdur. Daha sonra 1974 yılında "Kore Sanat Konseyi" kuruldu ve bu konseyin düzenlediği ilk "Kore Çağdaş Sanatlar Sergisi" 1975 yılında Ulusal Çağdaş Sanatlar Müzesi'nde açıldı.

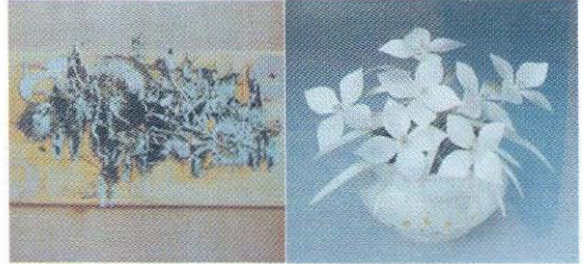
20. yy.da Kore sanat döngüsü içinde zanaat ve zanaatçı kavramları uzun süre hor görülerek pek kabul edilmedi. Bunun temel olarak üç sebebi vardır. İlk olarak zanaatçılar düşük bir sınıf ve zanaat ise Kore sanat tarihinde olağan bir iş gibi görülüyordu. Başka bir ifadeyle, Chosun Dönemi geleneksel bir Konfüçyüs toplumu idi. Bu dönemde halk; bilginler, çiftçiler, zanaatçılar ve tüccarlar olmak üzere kesin sınıflara ayrılmıştı. Zanaatçılar uzun süre statülerinden dolayı hor görülmüşlerdir. Bu tür bir sosyal algılayış bağımsızlıktan sonra da bir

Choi Seung-Cheun (1934) Ahşap malzemeyi yontarak üç boyutlu kuş ve ağaç imgelerini formlara dönüştürür.

Baek Tae-Won (1923) Geleneksel ahşap mobilyalar üzerine beklenmedik bir şekilde dokular ve renkli vernikler kullanarak çalışmalarını gerçekleştirir.

Bir metal uzmanı olarak Chang Yoon-Woo (1937) aynı zamanda bir şair ve eleştirmen olarak değişik aktivitelerde yer alır.

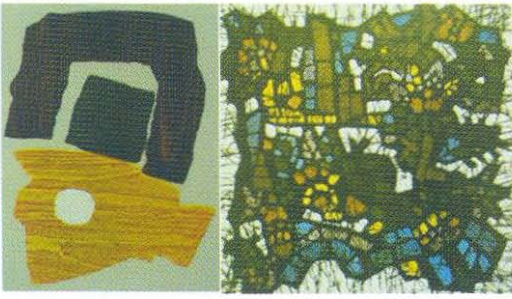

Chungje Dam-Soon (1934)

Kore çağdaş seramik sanatında 'Objeye Geçiş' diye adlandırılan çalışmalar yapar, bu çalışmalarında seramik ve toprağın oranlarını heykelsi bir yol kullanarak izleyiciye sunar.

Kim Hong-Ja (1938) Metal çalışmalarını A.B.D.'de sürdürmekte ve bu alanda Kore ve A.B.D. arasında uluslararası değişim programına katkıda bulunmaktadır.

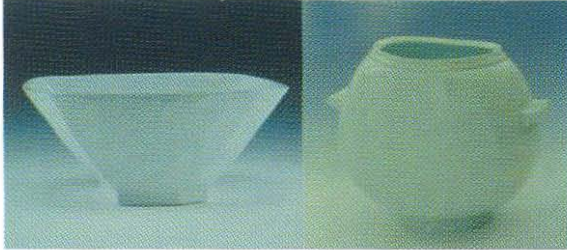

Japonya'da eğitim ve çalışmalar yapmış olan Eu Kang-Ryul (1920 – 1976) doğal boyama ve baskı sanatları konusunda önemli sanatçılardan birisidir ve geleneksel kalıpları kullanarak grafiksel bir sunum amaçlayan çalışmalar yapmıştır.

Won Dai-Chong (1922) Tokyo Sanat Okulu, Japonya ve Alfred Üniversitesi, A.B.D.'de eğitim görmüştür. Çalışmalarında geleneksel seramik formların üzerine kazıma ve oyma yöntemiyle resimsel çalışmalar yapar.

süre daha devam etmiştir. Günümüzde bile bu tür bir algılama tamamıyla yok edilmiş değildir. İkinci olarak zanaatçılar teorik ve kavramsal bir yapı geliştiremediler ve hızla batılılaşan Kore kültüründe kavramsal bir şaşkınlığın içine düştüler. Üçüncü olarak ise profesyonel zanaatçı olarak çalışan insanların bir çoğu sanatçı olarak çalışmak yerine üniversitelerde gelirlerini garanti altına almak için profesör olma yolunu seçmiştir. Bu nedenlerin bir sonucu olarak da ancak 1970'den bu yana zanaat hareketi hızla yayılmıştır. Seul Sanat Müzesi, 1991'den 1999'a kadar, sanatsal gelişmelere katkıda bulunmak amacıyla "Seul Sergisi" adı altında bir dizi sergi düzenlemiştir. "Göz-

Bir seramik sanatçısı olarak Kim Yik-Yung (1935) Chosun Dönemine ait beyaz seramik ve tasarım çeşitliliğini kullanarak çalışmalarını bu yönde gerçekleştirebilir.

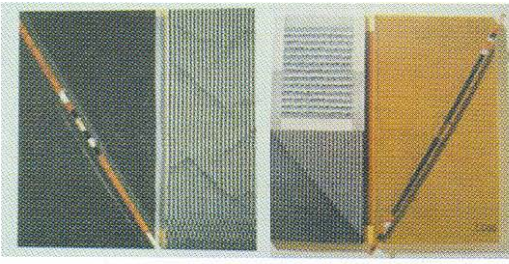
Boyama tekniğinde uzmanlaşan Suh Jae-Haeng (1935) ve Lee Sin-Ja (1931) doğanın güzelliği ve çeşitli görsel ifade olanaklarını kullanarak çalışmalar yapmışlardır.

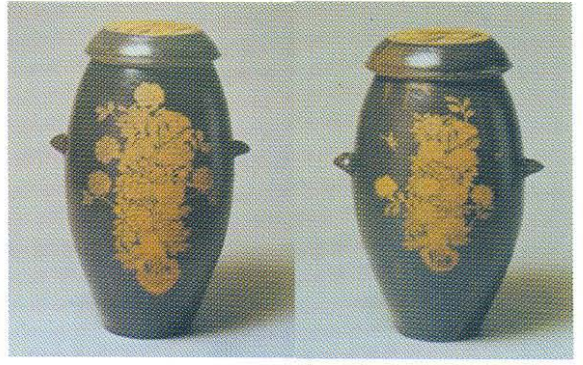
Paik Hae-Ho (1925) Çalışmalarında boyama tekniğini grafiksel ve soyut çalışmalar üzerine yoğunlaştırmıştır.

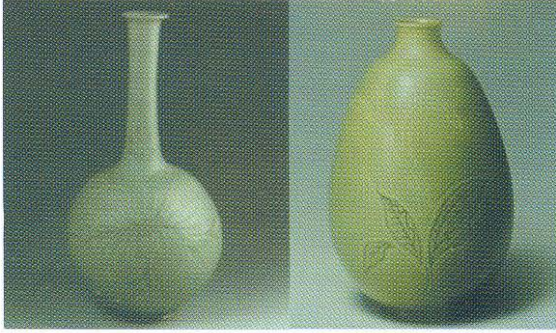
Tekstil sanatçısı olan Pai Man-Sill (1923) Amerika'da eğitimini tamamladıktan sonra, boyama ve örme tarzında çalışmalar yapmış ve genç sanatçıların yetiştirilmesi için çalışmıştır.

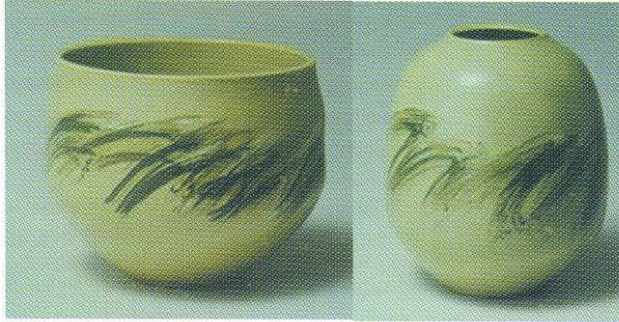
Boyama tekniğinde uzmanlaşan Suh Jae-Haeng (1935) ve Lee Sin-Ja (1931) doğanın güzelliği ve çeşitli görsel ifade olanaklarını kullanarak çalışmalar yapmışlardır.

Kim Suk-Hwan (1929) Çalışmalarında düşük derecede pişen çamurla çömlekleği tornosında üretilen geleneksel formları koyu kahverengi bir sır kullanarak çağdaş bir ifade ile sunmaktadır.

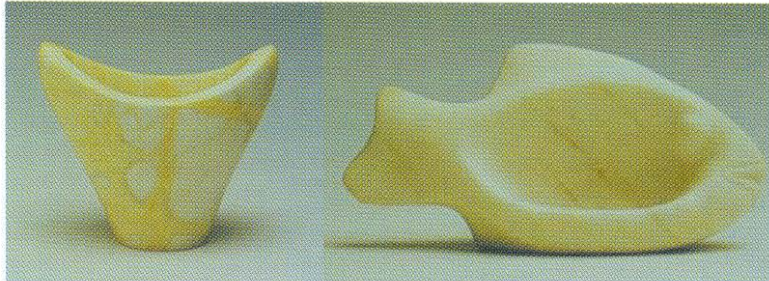
Hwang Jong-Koo (1919 – 2003) Kore mavi seladon sırları üzerine araştırma ve çalışmalar yaparak bunları çağdaş bir ifade ile sunmuştur.

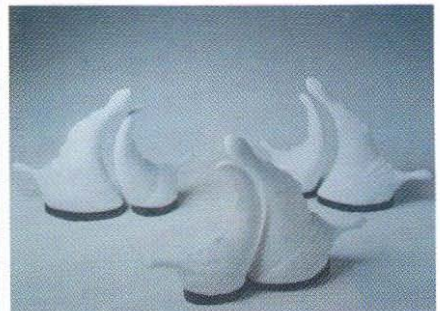
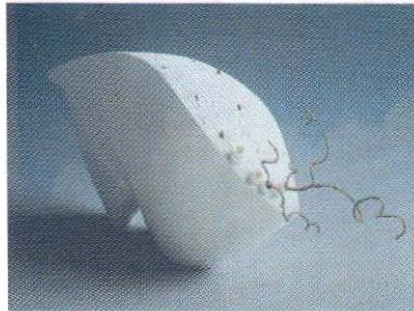
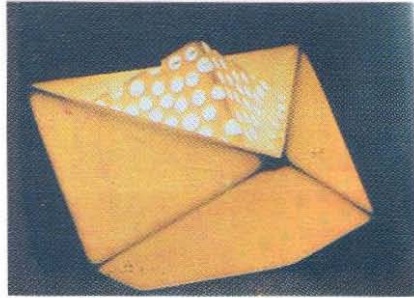
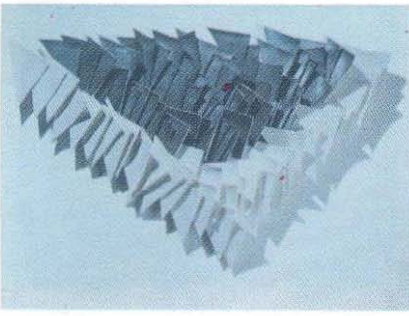
Hwang Jong-Rae (1927) 'Guaia' adı verilen fırça tekniğinin güzelliği üzerine yoğunlaşmıştır.

Park Sung-Sam (1907 – 1987) Kore ahşap ve mobilya tasarımlarını yeniden yorumlayarak çalışmalarını gerçekleştirmiştir.

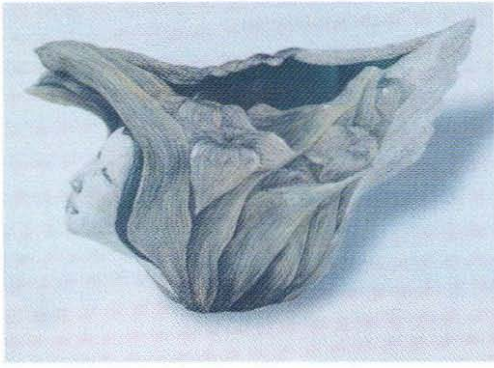
Lee Soon-Suk (1905 – 1986) Taş yontularını modern bir tavırla ifade etmiştir.

ler Modern Zamanlara Doğru" adlı sergi de 1999 yılının Kasım ayında Duksu Sarayı'nın Ulusal Modern Sanatlar Müzesi için ayrılan bir bölümünde açılmıştır. Düzenlenen bu sergiler zanaat döngüsünün yapmış olduğu başarıyı hem bir arada sunmak, hem Kore zanaatının köklerini bulmak ve anlamak hem de akademik kökenli modern sanatın temellerini oluşturmak adına önemli bir olanak sunmuştur. Buna ek olarak, 2000 yılında düzenlenen "Cheongju Uluslararası Sanat Bienali" ve 2000 ve 2001 yıllarında Kyonggi'de düzenlenen "Dünya Seramik Sergisi", uluslararası toplumda Kore Sanatının geçirdiği süreç ve bulunduğu yeri göstermesi açısından önem kazanır.

Çağdaş Kore Sanatının Öncüleri

Burada açıklamaya çalışacağım 21 sanatçının Kore Çağdaş Sanatını temsil edip etmediği konusunda bazıları hem fikir olmayabilir. Ama bu sanatçıların Kore'nin bağımsızlığından 1970 yılına kadar, sanatının modernleşmesi ve çağdaş sanatın gelişmesinde önemli roller üstlendikleri iyi bilinen bir gerçektir.

Bu sanatçıları sanat görüşlerine göre üç ana gruba ayırmak mümkündür.

İlk grupta yer alan sanatçılar geleneksel güzelliğin ifadesini çağdaş yorumla birleştirmişlerdir. (Shin Kwon-Hee, Kang Chan-Kyun, Kwon Soon-Hyung, Yim Hong-Soon, Baek Tae-Won)

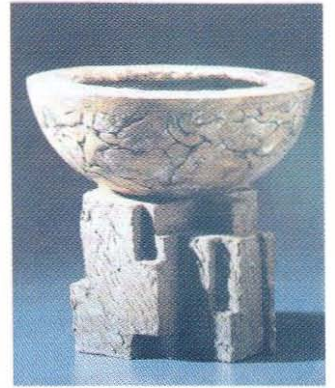
İkinci grupta yer alan sanatçılar ise geleneksel çizginin dışında daha çok çağdaş sanat ve tasarım eğilim ve yönelişlerini baz alarak tasarımlarını oluştururlar. (Chang Yoon-Woo, Kim Hong-Ja, Eu Kang-Ryul, Won Dai-Chong, Kim Yik-Yung , Chungge Dam-Soon, Pai Man-Sill, Pailk Hae-Ho, Suh Jae-Haeng, Lee Sin-Ja)

Üçüncü grupta yer alan sanatçılar ise Kore sanatının özgün güzelliğini geliştirmek ve ortaya çıkarmak adına sadece geleneksel malzeme ve teknikleri kullanarak çalışmalar yapmışlardır. (Hwang Jong-Koo, Hwang Jong-Rae, Kim Suk-Hwan, Park Sung-Sam, Lee Soon-Suk)

Kore Sanat Konseyi

Buraya kadar Kore sanat geleneğindeki kesintiler, çağdaş sanatın doğuşu ve öncülere zorlayan sınırlar incelendi. Bugün Kore dış zorlamalardan ve hanedanlıktan, bağımsız modern bir ulusa dönüşürken çağdaş ve modern sanatı da buna şahitlik etmektedir. Bunun yanında yaşayan kültürün hızla batılılaşması ve gelenek ile çatışma yaşaması da kaçınılmaz bir sonuçtur.

Kore Sanat Konseyi, 1974 yılında on profesyonel sanatçı tarafından kuruldu. Kuruluşundan bu yana sürekli gelişti. Bugün yaşları 20 ile 80 arasında değişen 2000 kayıtlı üyesiyle ülke çapında geniş bir organizasyon haline geldi. Buna bağlı olarak da yapılan aktiviteler ve çalışmaların alanı çok geniş ol-

makta, konseyde gelenek ile modernlik buluşmaktadır.

Not: Açıklaması olmayan resimler 2003 Sanat Konseyi Sergisi'nde yer alan işlerden örneklerdir.